

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Vsv Legis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

faciamus, contrarias vero detestemur. Ideo autem de caelo sonat Lex diuina, vt Deus testaretur se autorem naturalis noticiæ, & pollulare obædientiam iuxta eam noticiam, & accusare genus humanum propter contumaciam. Voluit enim Deus extare vocem iudicij sui aduersus peccatum. Postremo sanctis etiam prodest extare testimonium Dei, quæ opera requirat & probeat, ne in hac infirmitate hominum ratio aberreret, sicut in multis Legumlatoribus abierit, quorum aliquæ sunt vitiosæ Leges.

DE VSV LEGIS.

NON dubium est lege diuina flagitari interiorem & perfectam obædientiam, iuxta illud: Diligas Dominum Deum tuum ex toto corde. Cum autem hæc corrupta natura hominum non possit præstare integram obædientiam, sicut clare testatur Paulus Roman. 7. & 8. & maneat in hac vita peccatum, scilicet dubitatio, diffidentia, non satis timere & diligere Deum, & infiniti motus errantes contra legem Dei, sequitur homines non pronuntari iustos, id est, accessum coram Deo propter Legem. Ideo Paulus de hac controuersia acriter disputat, ac detrahit legi iustificationem. Etsi autem humana ratio aliter iudicat de peccato & de iusticia, & ex hac dissimilitudine humani iudicij, & Euangelij, certamina oriuntur: tamen nos ratio vocem Euangelij oportet, quæ clamitat inde vsq; ab initio, remitti peccata hominibus, & reconciliatos placere, seu iustos, id est, receptos esse propter mediatorem Filium, sicut Roman. 5. dicitur: Ita hunc habemus accessum ad Patrem fide.

EX ORITUR ergo quæstio: Quis sit vsus Legis, si legis opera non merentur remissionem peccatorum, aut si non sumus iusti lege? Hic sciendum est, quod esse legis officia, seu triplicem usum.

PRIMVS est pedagogicus, seu politicus: Vult enim Deus coerceri disciplina omnes homines, etiam non renatos, ne externa delicta committant. De hoc officio loquitur Paulus 1. Tim. 1. Lex est iniustus posita, scilicet, vt coercerentur, & vt hæc disciplina seuerè defendatur, præfecit Deus humano generi magistratus, vult legibus & doctrina regi homines, vult coerceri hominum furores, & puniri supplicijs à magistratibus, vt Deus 19. dicitur: Auferes malum, vt audientes reliqui timorem habeamus non miserearis eius. Et supra hæc addidit Deus carcerem multo maiorem, videlicet calamitates vniuersas generis humanarum: Chamo & Gog maxillas eorum constringe, qui non accedunt ad te. Ac diligenter attendi sunt homines de disciplina, & hæc quatuor causæ proponuntur.

PRIMA, quod necesse sit eam præstare propter mandatum Dei.

obediencia. **S E C U N D A**, ut poena vitentur, qui-
 bus magistratus, vel Deus punit atrocía delicta. **T E R T I A**,
 propter pacis causa, quia Deus flagitat disciplinam, ne grassetur in
 eorum corpora & fortunas, vult munitam esse pacem, & tranquillitatem,
 ut regi & doceri homines possint. Et hic monendi sunt homines,
 vitam & mores nostros non tantum nobis, sed alijs etiam seruire
 debere, & multa scelera, non tantum corporibus & fortunis aliorum
 nocere, sed etiam polluunt alienas mentes. Hæc damna non faciuntur
 sine, sed diuinitus poenæ comitantur. **Q U A R T A** causa est, quia
 disciplina est pædagogia in Christum. Cæteras causas etiam vide-
 runt Ethnici modeliores, & magnus futor est nihil moueri metu ca-
 lumitarum & poenarum: Sed quarta causa grauior est, & magna laus
 est disciplinæ, quod pædagogia dicitur in Christum, videlicet eo,
 quod in illis, qui non desinunt se pollucere sceleribus contra conscientiam,
 non est efficax Christus, sicut clare dicitur 1. Corinth. 6. Fornica-
 tores, idololatæ, adulteri, &c. regnum Dei non possidebunt. Et
 in eadem sententiam inquit Iohannes: Omnis qui peccat, ex Dia-
 bolo est. Necessè est igitur frænare cupiditates, ne repugnemus Spiritui
 sancto mouenti corda. Accedit & hoc, quod disciplina pars est,
 vobis & discere Euangelium per quod Spiritus sanctus est efficax.
 Hoc utilitates disciplinæ meminisse, plurimum refert, sed tamen non
 obliuendi sunt errores illorum, qui docuerunt hanc disciplinam me-
 tri remissionem peccatorum, aut sine peccato esse, aut esse imple-
 mentem legis, aut iusticiam coram Deo.

H A C T E N U S de vsu politico seu pædagogico legis dictum
 est. Nunc de secundo vsu dicendum est, de quo præcipue concionatur
 Paulus, ut errores humani iudicij de peccato & de iusticiâ emenderet.
 Hic igitur alius vsus legis diuinæ, & præcipuus, ostendere peccatum,
 corripere, perterrefacere, & damnare omnes homines in hac corrumpente
 natura. Est enim Lex perpetuum Dei iudicium, damnantis
 peccatum in toto genere humano, pæfactum hominibus, & quia nota
 Lex naturæ est indita mentibus, & quia subinde varijs modis
 pronuntium est voce & exemplis, ut in paradiso arguit Deus inobedi-
 entiam, & addit poenam, scilicet mortem, & cæteras calamitates, ut
 essent testimonia iudicij aduersus peccata. Postea secuta sunt multæ
 conuersiones & exempla, ut de Cain, de diluio, de exitio Sodomorum,
 & ceteris. Estq; immutabile iudicium Dei opprimens æterna
 ira omnes, qui non liberantur per agnitionem Filij Dei. Non igitur
 inueniatur, legem Dei rem leuem & mutabilem esse, ut fuit Laconica
 lex, tantum ut ferreo summo in terra Laconica vererentur: Sed
 est iudicium Dei, in quo horrenda ira Dei aduersus peccatum ostenditur
 omnibus temporibus, quod quidem semper sonat, & sentitur in

Ecclesia magis quam in reliquo mundo: Sicut statim ab initio in paradiso, & postea in patrum concionibus sonuit vox legis arguens peccatum, & prædicans penitentiam. Et Paulus inquit Roman. 1. Reuelatur ira Dei de cælo super omnem iniquitatem hominum, quæ in iniusticia detinentium. Hic testatur cœlestem vocem in Ecclesia sonare, quæ iram Dei denuntiat aduersus hominum peccata.

SONAT igitur, vt dixi, in Ecclesia hæc vox legis, non tam sentiantur hæc fulmina in Ecclesia. Adam, Abraham, Isaac, Iacob, Iud, Ezechias, Paulus, senserunt terrores in agnitione sui peccati: Sicut Leo contriuit omnia ossa mea. Et Psalmi pleni sunt querelarum. Et vt sentiat hoc iudicium, & agnoscat peccatum, Ecclesia subiecta est cruci, cum interim mundus cæcus & furiosus temeratur iudicium Dei. Nihil igitur dubium est hanc vocem legem arguentem peccata in Ecclesia, oportere perpetuo proponi & tradi, in grauissimum scelus esset occultare iudicium Dei, & vocem denuntiantem iram aduersus peccatum, vt Jerem. 1. dicitur: Ecce dedi verbum meum in ore tuo: Ecce constitui te super gentes, vt euillas & desellas. Sed illa est in Ecclesia disputatio: Hypocritæ putant legem proponi, vt mereatur reconciliationem, seu tollat peccatum. His erroribus exclamat Paulus & tradit sententiam alienam à iudicijs humanis. Ita inquit, per legem cognitio peccati. Quasi dicat: Ideo proponitur lex, vt accuset & damnet peccatum, non tollat. Item: Lex iram efficit. Item: Per legem peccatum fit excellenter reum, Item, Auctoris mortis peccatum est, virtus autem peccati, Lex est. Hæc dicta vicia politicis admodum videntur absurda, sed concionantur non de politicis moribus, sed de iudicio Dei, quod sentimus in veris terroribus, & vera penitentia. Nam hunc vsum lex non habet in hominibus terrenis. Sicut ait Paulus: Ego aliquando vivebam sine lege, id est, cum securus, non sentiens iudicium Dei, postea perterritus factus, agnouit becillitatem meam, & mea peccata, &c. Habuit hunc vsum lex in Davide, cum obiurgatus à Propheta propter adulterium perterritus factus. Denique contritio, quam sic vocant, in penitentia ita clare intelligi potest, si sciamus eam huiusmodi veros terrores esse. Sed addenda vox Euangelij, quæ monstrat agnum Dei tollentem peccata, ac veniat inenarrabilem misericordiam Dei, qui cum vere irascatur peccato, iudicat quidem peccatum, sed tamen vult liberare credentes in Christum, quem fecit victimam. Ideo Paulus inquit terret nos non ut tremamus, sed vt confugiamus ad mediatorem: Concluse omnes in peccato, vt omnium misereatur. Tertio quaeritur de vso legis in nouo testamento. Quatenus autem renati & iustificati fide, sint liberi à lege, & non tenentur eam in suo loco. Sunt enim liberati à lege, id est, à maiestate legis & damnatione, seu ab ira Dei, quæ in lege proponitur, scilicet à

conterent, & fiducia filij Dei repugnant peccato, & vincunt terrenis peccati. Interim tamen docenda est lex, quæ reliquias peccati vincat, ut crescat agnitio peccati & pœnitentia, & simul sonet Evangelium de Christo, ut crescat fides. Item: Lex renatis ideo proponenda est, ut doceat cetera opera, in quibus Deus vult nos exercere obedientiam. Non enim vult nos Deus nostro consilio excogitare opera sua cultus: Sed vult nos verbo suo regi, sicut scriptum est: Frustra colunt me mandatis hominum. Item: Lucerna pedibus meis verum notum, &c. Et ratio humana cum non regitur verbo Dei, facile errat. Rapitur enim pravis cupiditatibus, ut approbet vitiosa opera, ut apparet in Ethnicis legibus. Ac manet immutabilis ordinatio divina, ut Deo obtemperemus. Ideo etsi liberati sumus à lege, videlicet à damnatione, quia iusti sumus fide propter Filium Dei, tamen quod ad obedientiam attinet, manet Lex, videlicet, quia manet ordinatio divina, ut iustificati obediant Deo: Et quidem habent incoartam obedientiam, quæ quomodo placeat, suo loco dicemus. Hæc de triplici vso Legis satis sit breuiter monuisse. Nam de secundo & tertio vso infra rursus dicetur.

DE DISCRIMINE CONSILIORUM ET PRAECEPTORUM.

IN SCITIA iusticiæ fidei multos errores peperit. Hinc etiam manavit imaginatio eorum, qui sixerunt in Evangelio tria consilia, de non vindicando, de desertione facultatum, seu de paupertate, de non loquuntur, & de virginitate. Longum autem esset omnes errores recensere, qui in hoc deliramento continentur. Attingam igitur præcipuos. Primum deploranda est cæcitas, quod sic extenuarunt legem Dei, ut mendicitatem, aut simile opus non mandatum ornauerunt maioribus titulis, quam legem diuinam, cum nullum opus cogitauerit in illa creatura maius possit, quam quod in primo præcepto flagitatur: Diligas Dominum Deum tuum ex toto corde. Deinde de prohibitione multa ab eis absurda dicta sunt. Præterea falso purant legem Dei tantum de externa disciplina concionari, ut hac lege: Non occidas prohiberi iniustam cædem, non prohiberi priuam cupiditatem, maliciam, maleuolentiam, iniusta odia, & similes affectus vitiosos. Christus igitur Matth. 5. hunc errorem reprehendit, ac docet legem Dei integram & perfectam obedientiam, & iustum ordinem requiri omnium virtutum hominis interiorum & exteriorum actionum. Quod lege ostendi & damnari naturæ humanæ immundiciem. Quæ & pernas addit de interiore prauitate: Qui irascitur fratri suo, reus erit iudicij. Item: Omnis qui videt mulierem ad concubescendum eam, iam merchatus est. Hæc dicta non sunt stoicæ hyperbole.